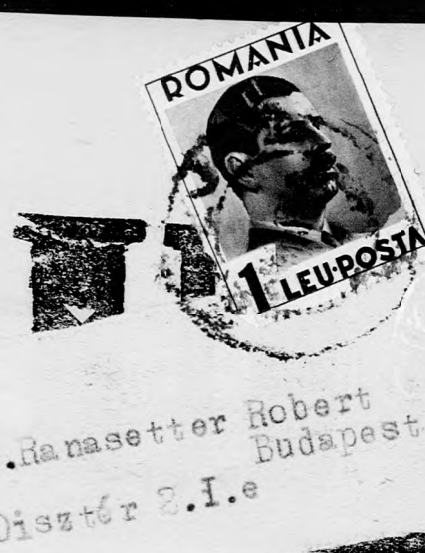


ek

Posta postája... No. 224713/2029... Barón L. Pop



KELET

Ara 5 lej... Szerda, 1936. május 27. 5696. EV. SZIVAN 6. XIX. EVF. 124. SZAM

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Vége egy hitlerista iskolának

Az egyik északnémetországi nagyváros új oktatási rendszert vezetett be a hitlyék és gyengeelmélyűk tanításában. Ezekben az iskolákban könnyebb szövegeket tanultatnak...

Ami a Népszövetség feladata volna...

Dr. A. Oeri svájci kormánytanácsos és a „Bazler Nachrichten“ főszerkesztője, aki évek óta tagja a svájci kormány népszövetségi delegációjának, lapjának legutóbbi számában vezérelket közöl a palesztinai eseményekről.

SPORT

Heggyibor-pár... Halmi-párral... és Lapkiadó R. T. Barón L. Pop 10. No. 8-61.

Az olasz-abesszin kérdésben öszre akarja halasztani a döntést Leon Blum kormánya

Curie asszony tárcát kap Leon Blum kormányában. Az olasz sajtó kedvezően fogadja az angol kormányának a négus érkezésével kapcsolatban tett intézkedéseit.

Ma nevezik ki Wanderweldet belga miniszterelnökké

A közéletből megalakuló francia kormány programjának eddig nyilvánosságra került részleteiből nagy feltűnést keltő az a rész, amely az olasz-abesszin vizslát rendezésével foglalkozik.

A francia kormányalakítás

Párizs, május 26. A Petit Parisien szerint Leon Blum június 15-én személyesen is részt vesz a népszövetségi tanácsülésen.

A kamarai ülészaka június elsején veszi kezdetét. Az első két napon a képviselői mandátumokat fogják igazolni és 3-án választják meg az elnököt.

A Petit Parisien és a Figaro egyértelmű értesülése szerint az új kormány egészségügyi miniszterét Joliotné Curie asszony, a természettudományi Nobel-díj nyertese kapja meg.

Beck lengyel külügyminiszter belgrádi tárgyalásai

Politikai körökben nagy érdeklődéssel tekintenek Beck lengyel külügyminiszter belgrádi tárgyalásai elé.

Három óra mérsékeltek Maurras büntetését

Párizs, május 26. A tábla ma tárgyalta Charles Maurras lapszerkesztőnek a törvényszék négyhónapos ítélete ellen beadott fellebbezését.

A zsidó törvényről

A zsidó tömegeket a fizikai elnyomottság alóli felszabadulást jelentő egyptomi kivonulás még nem tette alkalmassá arra a világtörténelmileg fontos misszióra, amelyet a zsidó öröktörvény, a Tóra átvételével és minden konzekvenciájának vállalásával magára vállalt.

A történelem folyamán a zsidó nép sok ellensége felismerte a zsidó törvény és a zsidó nép közötti szoros összefüggést, ezért indították hadjárataikat a zsidóság legfelfeltettebb kincse, a Tóra ellen.

A fekete internacionálé a zsidó törvények elleni uszítással foglalkozik. A szombat megtartásának lehetetlenné tétele, iskolarendelekek, vágatási tilalmak és hasonló jelszavak uralkodnak a kedélyeket.

A Tóra átvétele után a zsidó nép az érlelő nyár szerepét vette át a népek és nemzetek életében. Világító sugaraival fényt és világosságot kölcsonzított az emberiség sötét kulturáltságába.

Brüsszel, május 26. A választások mérlege a következő: a katolikusok 224.414 szavazatot, a szocialisták 109.280 szavazatot vettek.

(Folytatása a 10-ik oldalon)

Vissza a demokráciához!

Ausztria sorsa az angol érdeklődés előterében. A kontinensi politika útja a diktatúráktól vissza a demokráciához. Chamberlain középeurópai tapasztalatai. Angol belpolitikai átszervezés előtt? A német veszedelem. A demokrácia multja és jövője

London, május 26. A La Manche-csatorna vizén kívül körülbelül kétezer kilométer távolság, menetidőben kifejezve pedig 30 órányi utat választja el Londont Bécsről. Igaz ugyan, hogy mindezek a számok eltörpülnek a brit birodalom méretei mellett. Mit jelent kétezer kilométer egy országban, melynek minisztériumai Bombayért, Melbourneért, Ottawáért és Aucklandért gondolkodnak és cselekszenek? A briték világ:észekre terjedő birodalmát azonban a politikai egységsrautaltság és a gazdasági érdekközösség fűzi egybe. Mit jelent ezzel szemben Anglia számára a kis középeurópai ország, melynek népsége ép csak megközelíti London lakosságát?

Es mégis. A kenyértörés (Schuschnigg és Starhemberg között) többet foglalkoztatja a politika iránt érdeklődő angolt, mint a Baldwin-kormány válságos helyzete. A Heimwehr lefegyverzését legalább oly figyelemmel kíséri, mint az angol hadsereg felfegyverzését. Miért? A válasz erre a kérdésre csak a kommentárokból s a bennük kifejeződő reménysegekkel és aggodalmakkal következtethető. Anglia az ausztriai eseményekben az európai kontinens visszakanyarodását érzi a demokrácia felé. Szinte meghatóan ujjongott az angol sajtó, mikor egy Bécsben tartott páneurópai kongresszuson báró Hammerstein Equardt, az új kormány egyik minisztere, a militáns diktatúrát bizonyos fajok fölényét és kizárólagos küldetését hirdető jelszavaival szemben az európai sorsközösség, a nemzetek és fajok egymásra utaltsága mellett tett vallomást.

Merre megy Európa?
Az angol demokrácia néhány évig elszigeteltnek érezte magát. Baldwin, a konzervatív vezér, némi rezignációval a fátylatartó szerepét jelölte ki Anglia számára. Az angol népnek kell őriznie és magasra tartania a demokrácia fátylát, míg Európa nemzeti kijózanodtak a diktatúrák tüzijétekaiból. Amikor Baldwin ezt az emlékeztető beszédét mondotta, a francia szélsőjobbali mozgalmak fejlődésük teljében voltak, Spanyolország fasiszta diktatúra irányába sodródott, Görögországban diktátorjelölt marakodtak a demokrácia romjain. Azóta sok minden történt Európában. A francia demokrácia játsszi erővel széjjelzúrta a külföldi mintákat utánzó fasisztikus próbálkozásokat és életereje oly fiatalosan szuggesztívnek bizonyult, hogy még a kommunistákat is át tudta alakítani a maga képerre. Moszkva ideológiája helyett a francia forradalomból sarjadt elvekkel és jelszavakkal nyomultak előre Franciaország „vörösei” a legutolsó választásokon.

Spanyolország meg forradalmi lázban vergődik, de ez a tény egymagában, hogy a spanyol nép zabolátlan politikai temperamentuma ellenére egy tiszta választás megfellebbezhetetlen ítéletével fordult vissza a diktatúrától a parlamentárizmushoz, megerősíti az angolok hitét abban, hogy a szélsőjobbali diktatúra szemben diadalmos spanyol demokrácia nem fog meghátrálni a szélsőbaloldali terrorja előtt sem. Görögország? Angol légkörben iskolázott és megizmosodott király, mint a demokrácia zászlóhordozója tért vissza száműzetéséből országába és tisztára erkölcsi erejével meghiúsította a kardcsörtető diktatúrát minden kísérletét. Belgiumban egy mérsékelt baloldali kormány kül- és belpolitikai sikerei méhetlenül fokozták a demokrácia hitét. Svájcban egy népszavazás ünnepélyes tanúságtételével utasította vissza a kantonok lakossága a délről és keletről beszivárgó diktatórikus elvek felkínálkozását.

A kis balti államok polgárdiktátorai ép most kötelezték el magukat egy új alkotmány előkészítésére, melynek életre hívása után lezárultnak tekintik átmeneti szerepüket. Skandinávia és Hollandia demokráciái nemcsak érintetlenek maradtak a gazdasági világválság északra is elhuzódó viharában, hanem böles nyugalommal elindították nemzeteiket egy új prosperitás felé. Ami Angliát magát illeti a már egyszer majdnem olyan nyíra eltörpült jelentőségében, hogy már említésre nem érdemesül az angol sajtó hasábjain.

Chamberlain pálfordulása

Egy év sem telt el és kiderült, hogy Baldwin jelképes fátylaja minden égtáj felé visszaveri fényét. A már halottnak tartott európai demokrácia, hamarabb, mint remélték és félték: újjászületett. Majd a történelem megállapítja Anglia láthatatlan, de aktív szerepét ebben. Lehet, például, hogy csak az angol nemzeti önértet sejt kapcsolatot Sir Austen Chamberlain bécsi látogatása és a közvetlen utána bekövetkezett politikai for-

dulat között. Viszont kétségtelen, hogy Sir Austen Chamberlainre mélyeség hatást gyakoroltak középeurópai tapasztalatai. Ez a felmérhetetlen befolyású angol államférfi mint az olaszellenes politika egyik legexponáltabb előharcosa indult el a kontinensre és mint a szankciók megszüntetését követelő mozgalom vezére tért vissza. Más országokban talán szemere vetnék egy politikusnak az ilyen pálfordulást, az angolok azonban a merev következetességnél többre becsülik a hajlékony alkalmazkodást. Ha egy Sir Austen Chamberlain 71 esztendőskorában nem állja a nyilvánosság előtt bevallani, hogy tévedett, az angol közvélemény nem az államférfi tévedését bírálja, hanem megváltozott felfogása indokait keresi.

A demokrácia leghitteljesebb hívei Angliában a konzervatívok sorában találhatók. Ezek közé tartozik Sir Austen is, aki Közép-Európában megtanulta, hogy a gyarmatbirodalomra törekvő Olaszország expanziójánál veszedelmesebb az európai célok felé törekvő német terjeszkedési vágy. Mussolini maradtalanul megtartotta a szavát, mely szerint a fasizmus nem exportteik, hanem Olaszország önmaga által választott és csak saját magára alkalmazható életformája. Viszont a német terjeszkedési vágyat az angol politikai közvélemény szerint a nemzeti szocialista világnézet külföldön érvényesülő szuggesztíója segíti elő. Ezért veszedelmesebb az európai demokrácia számára a német harmadik birodalom, mint a fasiszta Itália.

Angol népfőnt kialakulásának lehetőségei

Sir Austen állásfoglalása annál jelentősebb, mivel a most kifejldő angol politikai átszervezésben vezető szerep vár rá. Az

A FOGKÖ

fogaink legnagyobb ellensége.
Fogkö ellen legeredményesebb szer a Solvolith-fogpép, mert természetes, köoldó karlsbadi forrásót tartalmaz. Orvosok ajánlják.

35 év óta kipróbált



fogköoldó

európai demokrácia legválságosabb óráiban az angol politikai élet bizonyos mértékig megmerevedett. Az a védelmi attitűd, melyet az új irányzatok diadalmos előretörése az angol demokráciára rákényszerített, összeforrasztott egymástól elvileg távolálló csoportokat és személyiségeket is. Most a külföldi események az angol politikára is kezdik éreztetni hatásukat. A franciaországi és a spanyolországi népfőntök sikere felidézte egy hasonló szövetekezés lehetőségét Anglia számára. Egyre több szó esik egy angol népfőnt kialakulásáról, mely a konzervatív párt baloldaltól a munkáspártig terjedne. Ez lehetővé tenné, hogy a mai mérsékelt jobboldali kormányzatot ugyancsak koalíciós alapon egy mérsékelt baloldali kormányzat váltassa fel. MacDonald, mint a Labour párt vezére, annakidején visszautasította a liberálisokkal való közös arcvonalat.

Más lapra tartozik, hogy pár évvel később a konzervatívokkal lépett szoros szövetségre. Ma a munkáspártban a külföldi példák ha-

tása nyomán már fogékonyabb talajra talál a liberális oldalról elhangzott szövetségi felhívás. A legutolsó angol választások bizonyították, hogy bár a liberális gondolatnak Angliában még mindig hatalmas tábora van, de ez a tábor már nem elég erős arra, hogy egymagában érvényesüljön a konzervatívokkal és a szocialistákkal szemben. De ugyancsak felismerhették a szocialisták is, hogy minden térdhódításuk ellenére még évtizedek eltelhetnek addig, míg önállóan kormánytöbbséget szereznek. A városi és ipari kerületekben nem szorulnak támogatásra, de az agrár vidékeken csak egy baloldali szövetekezés hozhatja meg a többséghez vezető sikert. Egy ilyen baloldali szövetség annál könnyebben megvalósítható Anglia számára, miután a francia és spanyol népfőntök kommunista teherterele itt nem érvényesülhet: az angol kommunista mozgalom a nagy politikai döntéseknél aligha számbajövő embrionális stádiumban van.

(R. L.)

Uccát neveznek el Varsóban Nahum Szokolovról

Hogyan gyászolta a lengyel zsidóság a nagy cionistavezér halálát. A palesztinai események sietették Szokolov halálát

Varsó, május 26. A hivatalos lengyel távirati iroda, a PAT hosszú táviratot közöl Londonból, melyet Szokolov emlékének szentel. Ebben megemlíti, hogy *Ratziuszki* gróf, lengyel nagykövet, személyesen jelent meg a gyászháznál, ahol a lengyel kormány és külön *Beck* külügyminiszter nevében is kondoleált. Szokolov — írja a lengyel távirati iroda — hirtelen halt meg a „Zsidó hősök”-ről szóló, utolsó munkáján dolgozva, mely befejezetlen maradt. A nagy cionista vezér halálát nagymértékben sietették a legújabb palesztinai eseményekről szóló hírek, melyeket nagyon szívére vett az öreg Szokolov.

A lengyelországi sajtó részletes tudósításokban számol be arról, hogyan fogadta a lengyel zsidóság Szokolov halálát. Szokolov temetése napján a varsói zsidó utcák a gyász jegyében állottak. Az összes zsinagógákban és zsidó iskolákban gyászünnepélyek voltak. A zsidó üzletek kirakataiban fekete keretben Szokolov képei voltak láthatók. A zsidó középületeken és nagyon sok magán ház erkélyén is fekete zászlók lengtek. A jesivákban és tanhá-

zakban zsolárokot mondtak és misnát tanultak. Az összes lengyelországi cionista szervezetek és zsidó testületek egységes gyászbizottságot alakítottak, mely a temetés napjától május 26-ig általános gyászvetet rendelt el az egész lengyelországi zsidóság számára. Ezen idő alatt gyászakadémiákat tartottak minden városban, amelyeknek keretében ismertették Szokolov életét és műveit. Sevout ünnep második napján az összes zsinagógákban és imaházakban „haszkarot”-okat mondanak Szokolov emlékére. A varsói városi tanács zsidó tagjai javasolni fogják, hogy Varsó egyik utcáját Szokolovról nevezzék el. Az indítványt lengyel körök is magukévá teszik. Elsősorban a *Marianszka* utcáról van szó, ahol éveken keresztül lakott Szokolov, másodsorban a *Plomackie* utcáról, ahol a nagy zsinagóga és a judaisztikai könyvtár áll. A lengyel *Pro Palesztina* bizottság elnöke, *Lubomirski* szerint rendkívül megleghangu részvétélirattal kereste fel dr. *Celina Szokolovot*, hangsúlyozván az elhunyt cionista vezér nagy érdemeit.

Zsidó intellektuelek kétségbeejtő helyzete Lengyelországban

A szocialista pártok az antiszemitizmus ellen. A főiskolákon a demokrácia ifjuság ellentámadásba ment át

Varsó, május 26. Lengyelország gazdasági és politikai helyzete még mindig tisztázatlan. Általában azt hiszik, hogy pénzügyi tekintetben a közeljövő sem fog enyhülést hozni. A devizaforgalmat megszorították, az árubehozatalt korlátozták és a lengyel jegybank igazgatója lemondott. Ezek a körülmények meglehetősen nyugtalanságot idéztek elő a lakosság körében. A zsidóellenes kilengések, amelyek 1935 óta szakadatlanul tartanak, egyike ama tényezőknél, amelyek miatt országszerte bizalmatlanság és nyugtalanság uralko-

dik. A tőkemenekítést is annak kell tulajdonítani. Legtöbbit szenvednek ezalatt a zsidók, akik nemcsak a terror-cselekedetek miatt vannak állandó nyugtalanságban, hanem a gazdasági élet pangása miatt is.

Biztató jelenség a demokrácia és szocialista ifjuság újabb magatartása. Ezek az ifjak ellentámadásba mentek át és a terrorisztikus akciók ellen élénken szervezkednek. A szocialistapárt is kimondotta, hogy a jövőben akcióit indit az antiszemitizmus ellen. Ugyanakkor a lengyelországi

zsidóság nagyarányú propaganda-akciókat kezdeményez a Keren Kajemet érdekében, hogy ezzel ellensúlyozza a palesztinai arab terrort. Az akcióit dr. Gronemann vezeti.

Az akadémiai ifjuság elhelyezkedési lehetősége Lengyelországban minimális. Lengyelországban ma ötvenezer főiskolai diák tanul, közöttük 8500 zsidó, tehát a tanuló ifjuságnak egyhatoda. Lengyelországnak 12 millióval kevesebb a lélekszáma, mint Angliának, viszont a diákszámnak 12 ezerral több. Ez az egészségtelen arány gondolkodóba ejti a kormányköröket is.

Minden esztendőben ötezer diák végez, közöttük ezer zsidó. A négyezer nemzsidóknak egyharmada állami elhelyezkedést kap, a zsidók közül azonban csak néhányan jutnak közszolgálatba, olyanok, akik különös leltintéssel végeztek. A többiek a legkülönbözőbb módon keresik kenyerüket: mint gyöngén fizetett magántisztviselek, mint nyelvtoktatók és mint chalucook. Az ember önkénytelenül is kérdi: vajjon a zsidó fiatalág ennek ellenére miért törekszik a főiskolákra és miért uralkodik még mindig a régi zsidó szokás, hogy a szülők inkább éheznek, csakhogy gyermekeik tanuljanak? Erre már a szülők adtak is választ azzal, hogy az újabb időben nem minden szülő ambicionálja, hogy gyermeke főiskolai műveltségű legyen. A zsidó középiskolákban máris 20 százalékkal esett a diákok száma.

Mint hogy a zsidók nem remélhetnek tanári, államtisztviselői, vagy diplomáciai elhelyezkedést, főleg az orvosi karon vannak, továbbá a jogon, a fogorvosi osztályon és a gyógyszerészeti fakultáson. Ezek a hivatások szorgalmat, képességet és tudást igényelnek. A zsidók pedig ebben a tekintetben vezető szerepet játszanak. A háboru előtt a fogászat és a gyógyszerészeti pálya ugyszólván teljesen zsidó kezében volt, az ügyvédek és orvosok fele szintén zsidó volt. A háboru után azonban a zsidókat erősen majorizálták. 1923-ban 1469 zsidó orvostanhallgató volt az egyetemeken, tíz évvel később más csak 803. Nemzsidó medikus 1923-ban 3186 volt, 1933-ban már 3861. A fogászati intézetben 1922-ben 352 zsidó ifju és leány tanult, 1933-ban már csak 102. Nemzsidó ebben az intézetben 1922-ben 148 volt, míg 1933-ban 300. Ugyanez az arány a gyógyszerészeti pályán is.

KÖZGAZDASÁG

Nem hosszabbítják meg a fogyasztási illetékek alá eső áruk bevallásának határidejét

Ismeretes, hogy április elsejével számos vasipari és textilipari (gyapjuszövetek) árut vontak fogyasztási illeték alá és a készletek bevallására április 30-ig adtak haladékot. Minthogy sem a törvény, sem a kiadott miniszteri rendeletek nem voltak elég világosak annak megállapítására, hogy mely cégek kötelesek a bejelentési kötelezettségnek eleget tenni, a kereskedelmi és iparkamarák központi interveniált a kormánynál az április 30-iki terminus megfelelő meghosszabbítása érdekében. A miniszter akkor oly kijelentést is tett, hogy a kérés teljesítését attól teszi függővé, hogy a bejelentésre kötelezett cé-

gek mily hányada tett eleget az előirt határidőn belüli kötelezettségnek. Minthogy igen sok cég ezt elmulasztotta, általában véve arra számítotunk, hogy a kormány a határidőt meg fogja hosszabbítani.

Szomorú meglepetésnek számít tehát az a hír, hogy a pénzügyminisztérium hivatalosan értesítette a kamarai központot és egyben a bucaresti iparkamarát, az április 30-iki határidő meghosszabbítására vonatkozó kérés visszautasításáról. Így tehát mindazok a cégek, amelyek készleteiket nem jelentették be, holott arra kötelezve voltak, meg lesznek bírságolva.

Munkás Mozgó

Szerdán, csütörtökön, pénteken 3, 6 és 9-kor:

I. A pénz rabizolgái

Izgalmas Wild-west film. Főszerepekben: PAUL MUNI, MARY ASTOR és MARGARET LINDSAY.

II. Rivaldafény

Az évad legnagyobb revüje. Főszerepekben JAMES LAGNEY, DICK POWEL és RUBY KEELER.

Szombattól II-ik műsor: Dinky. JECIE COOPERREL.

Az iparkamarák útján fogják ellenőrizni a román munka védelméről szóló törvény legszigorubb alkalmazását

Népszámlálás az ipari és kereskedelmi vállalatoknál. A kisvállalatoktól is követelik a törvény szigorú betartását. Az iparkamarák már megkapták a munkálatokra a felhívást

Az iparügyi minisztérium közzétette az ország összes kereskedelmi és iparkamaráinak, amelyben felszólítja őket, hogy a körzetükbe tartozó összes vállalatokról, még azokról is, amelyek nincsenek cégjegyzéve, részletes és kimerítő információkat adjanak. A minisztériumnak beszolgáltatandó adatok a következő kérdőpontokra terjednek ki:

- A vállalat elnevezése,
- milyen irányú működést fejt ki,
- a vállalat ténykedésének formája (egyéni cég, részvénytársaság, közkereseti társaság stb.)
- a vállalatba fektetett tőke,
- termelési kapacitás, illetve forgalom nagysága.

f) az alkalmazott tisztviselők száma.

Mivel a fenti kérdőpontok nemcsak iparvállalatokra vonatkoznak, természetesen, hogy ez a rendelet, illetve az a cél, amit az adatgyűjtéssel a minisztérium el akar érni, a kereskedelmi cégekre is kiterjed.

A miniszteri rendelet alapján a kamarák az ellenőrzést és statisztikai munkálatokat azonnal megkezdik. Ennek a munkának legfontosabb és kimondott célja, hogy a román munka védelméről szóló törvény szigorubb végrehajtását elősegítse. A törvény életbe lépésétől kezdődőleg a kormány mindig a legnagyobb gonddal ügyelt arra, hogy ez a törvény intencióiban is érvényre jusson. Az eddig alkalmazott rendszabályok alapján megállapították, hogy több száz cég nem tett



Nézzé meg tavaszi lakberendezési kiállításunkat!

A lakberendező segítőtársa Önnök. Megmutatja a legszebb és legharmonikusabb vonalat. Lakását úgy rendezi be, hogy valóban otthonává válik és örömet találja benne. Kiállításainkon megtalálja az ideális lakást és a legköltségteljesebb minőséget.

SZÉKELY ÉS RÉTI BUTORGYÁR R.T.

TÁRGUL-MUREŞ — BUCUREŞTI, Tache Ionescu, 1 — BRAŞOV

Kívánságára kiküldjük megbízottunkat eredeti rajzokkal



TURISZTIKA

A Haggibbor turisztikai szakosztálya május 31-én, vasárnap autós kirándulást rendez Torockóra. Turisták megmásszák a Székelykört, kirándulók a pünkösdi festői szépségű torockói felvonulást tekintik meg. Délután a teljes kirándulótársaság megtekinti a közeli szentgyörgyi várat. Jelentkezni péntek estig bezárólag az egyesület Str. Regina Maria 15 alatti otthonában minden este fél 7 óratól 8 óráig lehet.

Ugyanezen nap gyalogkirándulás reggel fél 8 órai indulással Micsutó-Páter forrás—Dumbrava utiránnyal.

Vendégeket szívesen lát a vezetőség.

Kirándulás az Ünökőre! A Haggibbor turisztikai szakosztálya közli, hogy június 7 és 8-án kizárólag gyakorlott turisták részére kétnapos kirándulást rendez a Radnai havasokban levő Ünökőre. A kiránduláson csak tizenöt gyakorlott turista vehet részt. Jelentkezéseket már most elfogad a szakosztály vezetősége a fentebb közölt hivatalos órák alatt.

— 200 franciskánus szerzetes homoszexuális pere Berlinben. Berlinből jelentik: A koblenzi törvényszék ma délelőtti monstreper tárgyalását kezdte meg, amelynek 200 franciskánus szerzetes a vádlottja, akiket természetellenes cselekedetekkel vádolnak. A legtöbb vádlott beismerő vallomást tett.

GRATZ

cimfestő, szobafestő, mázoló és fényező

Allásletra kölcsönzés. Cluj, Str. Filipescu 15. Str. Memorandului 20. Telefon: 749.

Băile
FÉLIX
gyógyfürdő
Oradea mellett

(Románia Pöstyéne!)

49 C° hőfoku, naponta 19 millió liter vizet adó kénés, rádiumos hévízforrás. Mindenféle reumatikus bántalmak, valamint női betegségek ellen páratlan gyógyhatású.

Ujjonnan berendezett

iszappfürdők, iszappakolások, morfürdők és mesterséges szénasavas fürdők állandó orvosi felügyelet mellett.

I. oszt. teljes penzió

(szálloda, fürdő és háromszori elsőrangú étkezés (à la carte) június, szeptember hónapban 200 lej naponta, július, augusztus hónapban 260 lej naponta. II. oszt. penzió napi 100—135 lej és gyermekek penziója 12 évig napi 100 lej.

Észsz éven át nyitva!

Vasúti kedvezmény.

Különbféle szórakozások: Tenisz, könyvtár.

szabadfürdő

A FINOMABB, megbízhatóbb és egészségesebb DIADALA! A „BRILLIANT-EXTRA PRIMISSIMA



gumi minősége meghódítja az egész világot! Győződjön meg csodálatosan bársonyos, alig érezhető finomságáról, sohasem fog egyebet használni.

BÁI

Hotel Palace és B
mációk, prospektu

Oro a gyermek

A viláisi megszo
megvá

Moszkva, május
hajóbizottsága az
szítési munkálataiva
leteknek hoszu sor
jelentős mértékben
ni a szovjetrendsze
arculatát. A szovje
azt mutatja, hogy a
san szüntetik meg a
kat, melyekkel a p
életmód terjeszkedé
állani. Egyik legutó
tük, hogy a szovje
a vallás szabadság g
resztény-templomok
megengedi. Ezt a
tanulmányozza felül
Ugyanakkor más
vények készülnek, m
első éveiben megval
tásokat módosítják,
Megjelent az any
vény, mely eltrítja
A forradalom kezd

SELECT MO

Sir Herk deklar

Hatszáz ezer fo

London, május 26
a Council for German
gol népszövetségi li
kelő közönség előtt
metországi zsidó
kapcsolatban Herber
levőleg Palesztina
volt, kitért a palesz
a Zsidó Nemzeti Ott
— Pílanatban kor
nak Palesztinában
Samuel. De sekisem t
a Balfour-deklaráció
Zsidó Nemzeti Ottho
és megigéri megtere
sát, vissza lehetne v
ciót a világ összes
Népszövetség is meg
való bizalom alapján
300.000 zsidó és kö
az országgal. És eze

A

B

az országosnev

BÁILE GOVORA

Szezón: JUNIUS 1—SEPTEMBER 30-IG.

Hotel Palace és Balneara modern komforttal. — Mérsékelt árak. — Olcsó élet. — Információk, prospektusok, árjegyzék: SOC. GOVORA-CALIMANESTI, Bucuresti, Str. Brezoiuanu 62, kaphatók.

Jódos és kénes ásványvizek:

rheuma, szélhűdés, sifilis, bőrbetegség és visszértágulás kezelésére. FIZIOTERAPIAI INTÉZET: inhalációk, porlasztók, sűrített levegő, helyi villanyvilágítás, hidro-elektrikus fürdő, szénsav, diathermia, ultraviolet sugarak, stb.

Oroszországban eltiltják a gyermekelhajtást és módosítják a válási törvényt

A válási megszorítások feloldásával egyidőben a családi élet reformját is megváltoztatja a szovjet. Több száz repülőt ültettek ki

Moszkva, május 26. A szovjetek végrehajtóbizottsága az új alkotmány előkészítési munkálataival egyidejűleg a rendelkezések sorát készíti elő, melyek jelentős mértékben meg fogják változtatni a szovjetrendszer társadalmi életének arculatát. A szovjet rendeleteinek iránya azt mutatja, hogy az országban sorozatosan szüntetik meg azokat a megszorításokat, melyekkel a polgári gondolkodás és életmód terjeszkedésének igyekeztek utját állani. Egyik legutóbbi számunkban közöltük, hogy a szovjet engedelményeket tesz a vallás szabadság gyakorlására és a keresztény-templomoknak a harangozást is megengedi. Ezt a kérdést egy bizottság tanulmányozza felül.

Ugyanakkor más irányban olyan törvények készülnek, melyekkel a forradalom első éveiben megvalósított szocialista újításokat módosítják, illetőleg enyhítik.

Megjelent az anyaság-védelmi törvény, mely eltiltja a gyermekelhajtást. A forradalom kezdetén a szerelmi élet

szabadságának jelszavával iktatták törvénybe a gyermekelhajtás jogosságát, amelynek azonban úgy látszik a társadalomra nem voltak kedvező eredményei. Ugyanez a törvény gyermekmenhelyeket létesít és intézményeket állít fel a dolgozó nő védelmére. Meglepő a törvénynek az az intézkedése, mely

módosítja a válási törvényt.

A törvény ugyan már megjelent, de azt előzőleg a munkásszervezetek széleskörű vitája elé bocsátják. Ennek a vitának az eredményétől fog függni, hogy milyen mértékben léptetik életbe ezeket a törvényeket, amelyek a szovjet társadalmi rétegeinek polgáriusodására mutatnak.

Ugyancsak most jelent meg a legújabb kitüntetésekéről szóló rendelet, mely 119 repülőt a Lenin-renddel, 262 repülőt a Vörös-csillag-renddel és 119 repülőt a Becsület-renddel tüntetett ki a légi haderők kiképzése és fejlesztése terén kifejtett szolgálataikért.

felelősen, melyek szerint a bevándorlás nem lehet nagyobb, mint az ország befogadóképessége, nagyobb investíciókra lesz szükség Palesztinában fejlesztési munkálatok és vállalkozások céljából. Az előirányzott hárommillió fontnak jelentős részét erre a célra kell fordítanunk.

Herbert Samuel ezután a németországi

zsidóság súlyos helyzetét vázolta, majd elmondotta, hogy abból az egymillió fontból, amelyet az angliai zsidóságnak kell összegyűjtenie — kétmilliót az amerikai zsidóság vállalt — az elmúlt két hónap alatt már 600 ezer fontot össze is gyűjtöttek az angol zsidók.

A cluji zsidóság Szokolov-gyászünnepélye és tiltakozása

A Zsidó Nemzeti Szövetség helyesportja kezdeményezésére az összes cluji zsidó testületek elhatározták, hogy folyó hó 31-én, vasárnap délelőtt 11 órakor nagyszabású népgyűlést rendeznek az új Iparkamara dísztermében, amelyen a cluji zsidóság kegyeletét fogja leróni Nahum Szokolov emléke iránt és leszögezi állás-

pontját a legutóbbi palesztinai eseményekkel, illetőleg a kormány magatartásával szemben. A vasárnapi miting demonstratív megnyilatkozása lesz a cluji zsidóság népi akaratának és annak a hálának, amellyel a körünkben is járt Nahum Szokolov emlékéit kívánja megőrizni.

Semmilyen új illetékekkel nem terhelik a hazai gyógyfürdők vendégeit

Bucuresti, május 26. A turisztikai hivatal a következő közleményt adta ki ma:

Megállapítottuk, hogy bizonyos érdekeltek személyek a román turizmus diszkreditálása céljából olyan híreket terjesztenek, amelyek szerint ebben az évben új és nagy illetékeket

vetnének ki a gyógy- és fürdőhelyeken. Köztudomásra hozzuk, hogy semmilyen új illetéket nem vetettünk ki a multban létezőkön kívül. Kérjük, hogy minden visszaélést, ami szándékos konfuziókból ered, a nemzeti turisztikai hivatal tudomására hozzák.

Egymilliárdot meghaladó nyugdíjintézeti tartozása miatt lefoglalták a CFR összes jövedelmeit

Érdekes nyugdíjilletéki behajtás Bucurestiben

Bucuresti, május 26. (Az Uj Kelet tud.) Különös érdekességű behajtási-per foglalkoztatja a fővárosi hatóságokat. Ismeretes, hogy a CFR, az új nyugdíjtörvény megjelenése óta alkalmazottainak jelentékeny részét nem saját nyugdíjpénztárából hanem az állami nyugdíjintézetből nyugdíjazza. Ezért a CFR-nek az alkalmazottaktól levont nyugdíjilletékeket a központi pénztárhoz kell befizetnie.

A CFR azonban ennek a kötelezettségnek nem tett eleget és

a központi pénztárnak egymilliárd 42 millió lejtel tartozik.

A központi nyugdíjpénztár, mint hatósági testület, végrehajtatta a CFR-t, amit a bucuresti Fekete kerület adóhivatala el is rendelt. Az adóhivatal a CFR összjövedelmeit előzetes zár alá helyezte.

Mihalache bírja Maniu bizalmát

Calinescu kétórás kihallgatása a királynál

Bucuresti, május 26. Armand Calinescu tegnapi királyi audienciája majdnem két óra hozsát tartott. Politikai körök fontosnak tekintik ezt a kihallgatást, amire éppen a május 31-re tervezett nemzeti parasztpárti nagygyűlés előtt került sor. Az audiencia részleteiről nem szivárogt ki semmi, de a volt államtitkár igen elégedettnek látszott.

A lap tudni véli, hogy Mihai Popovici a pártvezetőség megbízásából még ma Clujra utazik, ahol Maniuval fog tárgyalni. Egyébként a volt minisztere'nököt e hét végére a fővárosba várják. A pártvezetőség 28-án tart ülést, majd pedig a május 31-i gyűlés után dönteni fog afelett, vajjon nem szükséges-e a központi végrehajtóbizottságot összehívni.

Bucuresti, május 26. A Curentul foglalkozva Maniu távolmaradásával a timisoarai gyűlésről és általában a nemzeti parasztpárt belső helyzetével, megállapítja, hogy Mihalache formálisan elhatározta, hogy kitart a kijelölt irányvonal mellett. Mihalache bírja az egész pártvezetőség helyeslését, beleértve a Maniut is a paraszttámamért vivandó harcot illetőleg.

Rheumát,
hatásosan kezel VÁLÓDI PÓSTYENI ISZAPPAL az
Autorizált PÓSTYENI ISZAPGYÓGYINTÉZET
Cluj, Parkszeranatórium
Telefon 346.

SELECT MOZGÓ Csütörtöki kezdettel
RÖKK MARIKA
régén várt slágere:
Könnyü lovasság

Sir Herbert Samuel: „A Balfour-deklaráció visszavonhatatlan”

Hatszáz ezer fontot gyűjtöttek eddig Angliában a németországi zsidók kivándorlására

London, május 26. Sir Herbert Samuel, a Council for German Jewry elnöke az angol népszövetségi liga rendezésében, előkelő közönség előtt előadást tartott a németországi zsidó kivándorlásról. Ezzel kapcsolatban Herbert Samuel, aki tudvalevőleg Palesztina első főkörmányzója volt, kitért a palesztinai zavargásokra és a Zsidó Nemzeti Otthon helyzetére is.

Pílanatban komoly zavargások dunnak Palesztinában — mondotta Herbert Samuel. De sekisem tudná elképzelni, hogy a Balfour-deklarációt, mely hitet tesz a Zsidó Nemzeti Otthon felépítésére mellett és megígéri megteremtésének előmozdítását, vissza lehetne vonni. Ezt a deklarációt a világ összes nagy nemzeti és a Népszövetség is megerősítette. Az iránta való bizalom alapján ment Palesztinába 300.000 zsidó és kötötte egybe a sorsát az országgal. És ezen bizalom alapján in-

vesztáltak több mint 10 millió fontot és bizonyos, hogy bármilyen intézkedésekre is legyen szükség a nyugalom helyreállítására, nem volt ezek között szerepelni a zsidó bevándorlás felfüggesztése és a mandátum egy részének visszavonása.

A Council for German Jewry által kidolgozott tervezet szempontjából igen lényeges, hogy a kormány nem fogja lezárni az ország kapuit a zsidó bevándorlás előtt. Fontos ez, mert Palesztina az egyetlen ország, ahol megfelelő gazdasági tevékenység mellett évente 12—15 ezer zsidónak, akiknek elő akarjuk segíteni a Németországból való kivándorlást, hazát teremthetünk. Röviden szólva reméljük, hogy a kivándorlásra szoruló százezer német zsidó közül legalább 50 ezer fog Palesztinába jutni az elkövetkező négy esztendő alatt. Hogy ez így történhessék a fennálló bevándorlási alapelveknek meg-

Az Újságíró-Klubban
szerdától minden este
Bihari Zoltán
az országosnévű tangóénekes, Dudus kíséretével a legújabb slágereket énekli.

ZTIKA
szakosztálya májusi kirándulást rendez másszázak a Székelyföldi festői szépségű vidék meg. Délután a meglepetésként a közeli mezei pntek estig str. Regina Maria 15 este fél 7 órától 8
kirándulás reggel 8 óra tétő-Páter forrás.
vezetőség.
Haggibor tuzli, hogy június 7-én turisták részére Radnai havas kiránduláson csak a vehet részt. Jelölje a szakosztály között hivatalos órák
szerteszét homoszexuálisok jelentik: A délelőtti monstre meg, amelynek 200 a vádoltja, akiket tekekkel vádolnak. A vallomást tett.
festő, szobakészítő, mázoló, fényező
slétra kölcsönzés. Str. Filipescu 15. Memorandumul 20. telefon: 749.
IX
fürdő
Pöstyéne I)
9 millió liter vizet vízforrás. Mindenak, valamint női tan gyógyhatásu.
rendezett
ok, morfürdők és fürdők állandó mellett.
penzió
omszori elsőrangú június, augusztus II. oszt. penzió gyermekek penziója 100 lej.
nyitva!
ezmény.
Tenisz, könyvtár.
fürdő

AZ ERDÉLYI

WIZO Zsidó Asszony

HIVATALOS LAPJA

SEVUOTH

Az ünnep jelentősége

Sevuoth kettős ünnep. A Biblia azt mondja, hogy Palesztinában Sevuoth ünnepén kezdik az aratást és ezért a zsidók ezen a napon járulnak a jeruzsálemi templom oltára elé első termésükkel. A néprege azonban azt is mondja, hogy Sevuoth napján történt a Szináj hegyen a tizparancsokat ki nyilatkoztatása. Mivel Sevuoth pontosan hét hetet pesszach után van, a „hetek ünnepe”-nek is nevezik, ugyanis héberül savuoth-hetek. Pesszach első napján kezdjük az omer-szám lást és az ötvenedik napon van Sevuoth, tehát Sziván 6 és 7-én.

Mindenütt szokás, hogy Sevuoth ünnepén a zsinagógákat és a házakat virággal és zöld lombokkal díszítik fel, a régi idők aratási ünnepeinek emlékére. Ugyancsak Sevuothkor szokás a zsinagógában Ruth könyvét felolvasni, mivel a néprege szerint Dávid király Sevuothkor született és Sevuothkor halt is meg. Dávid király pedig Ruthnak és Boaznak a leszármazottja volt.

Sevuoth ünnepe ép úgy, mint Pesszach és Szukkoth, népiünknek a természethez és Erec Jiszraelhez való mély szeretetét fejezi ki.

RUTH

Sem a történelem, sem az irodalom nem tudta még eddig tulszárnyalni a női jellem rendkívüli bájának azt a nagyszerű leírását, melyet Ruth történetében találunk. Ruth nem születése, hanem házassága révén lesz tagja Izrael közösségének. Moabból származik, mely Arabia északkeleti részén terül el és melyet az Arnon folyó, valamint a Holt-tenger választottak el Judeától. Ruth fiatalon lett özvegy és ettől kezdve együtt élt Naomival, férjének anyjával, akit gyöngédn szeretett. Ruth bizonyára megértette anyósát akkor, amidőn az arra beszézte őt rá, hogy férjének halála után térjen haza Moáb földjére. Ruth számára azonban a cselekvés többlet jelentett, mint a passzív fájdalom. Mikor tehát Naomi rábeszélte, hogy menjen haza szüleihez, így válaszolt neki: „Ne igyekezz engem arra rávenni, hogy Téged elhagyjalak. Ahova te mész, oda megyek én is; ahol te fogsz élni, ott maradok én is; a te néped az én népem is és a te Istened az én Istenem. Ahol te meg fogsz halni, ott akarok én is bucsut venni az élettől.

Semmi sem fejezhetné jobban ki Ruth mély, önzetlen odaadását, mint ezek a kérészetlen, egyszerű szavak. Vonakodás nélkül ksz arra, hogy anyósa sorsában osztozzék, — bármilyen történet. Így tehát Ruth és Naomi Bethleheembe mentek, ahol Naomi rokonával, Boazzal találkozott. Boaz lett Ruth második férje — még pedig ahogyan a Biblia elmeséli, igen romantikus módon. Ruth és Boaz, Dávid király dédszülei, Izraelben még ma is nagy szeretetnek és tisztületnek örvendenek.

Ruth egész történetén valami kimondhatatlan gyöngédség ömlik el. Eleven képet nyújt azokról a szokásokról, sőt érzésekről is, melyek abban az időben Izraelben uralkodtak. Ruth gondolkodásának és tetteinek nagyszerűsége annyira megfogja az olvasót, hogy mellette Naomi karakterének gyöngédsége, mely ugyanolyan megható, kissé háttérbe szorul.

Ruth szabad akaratából tért át a zsidó hitre és senki sem tekintette őt moabita származásúnak, hanem Izrael asszonyai egyikeként. Dávid ősanjának, aki Izrael legnagyobb királya volt.

CHAG HABIKKURIM

Az új Palesztina ismét életrekelte a galuthban már elfelejtett Sevuoth ünnep jelentőségét. A történelmi időkben, amikor Izrael népe még szorosan össze volt nőve a földdel, ez az ünnep nemcsak a tizparancsokat ki nyilatkoztatására emlékeztetett, hanem egyuttal az „első termés” ünnepe is volt. Ezen a napon az egész ország parasztjai

elvitték termésüket Jeruzsálembe, hogy a Legszentebbnek áldozzák azokat.

Az ünnepek ezen jelentőségét nemzeti manifestációvá avatták Palesztinában, melynek középpontja Haifa. Az ország minden sarkából ezrek és tízezrek jönnek Haifába, hogy megünnepeljék a zsidóság visszatérését a földhöz, a teremtő munkához.

Nem tartozik a legkönnyebb feladatok közé, Chag Habikkurimra Haifába utazni. A felfokozott autobuszjárat és a különvonatok aig képesek Jeruzsálemből, Telavivból és az ország minden részéből céljukhoz szállítani az utasok tízezreit. A vonat, melyre végül nagynehezen felkapaszkodtam, zsúfolásig tömve volt és dacára ennek, mégis minden kolónián újabb vig embercsoportokat vett föl, akik magukkal hozták a tarka mezők és rétek friss illatát és a vig dalokat.

Vig gyermekeregek is jöttek velünk. Palesztinában minden ünnepély megrendezésénél és minden ünnep megtartásánál elsősorban a gyerekekre vannak tekintettel. Ők képezik az egyetlen privilegizált osztályt: minden körülöttük forog. Ezüstös, csengő gyermekcacagás tölti be a vonatot. A kisgyerekek elfoglalják az ablak melletti helyeket, hogy magukba szívassák a változó táj egyes képeit. Az egyik oldalon a kék tenger, a másik oldalon a somroni hegyek lágy vonalai, melyeket a napsütötte, aranyos horizont fog be. A távolban a Wadi Chavarith síkság terül el, melyet zsidó munkások arcuk verejtékével hívtak új életre. Vonatunk keresztülzárta Chedera illatozó narancsligetén, nemsokára feltűntek Benjamina aranyszínű gabonamezői és felénk intgetnek Sichron Jákob pálmái. Egy éles fordulónál hirtelen feltűnik Palesztina legfestőbb képe: a haifai kikötő szabályos félköre, mely ragyogó kékségében olyannak tűnik, mint a hegyek közötti tengerszem, szemben emelkedik a meredek Karmel és már barátságosan intgetnek felénk a Hadar fehér háza.

Az egyébként nyugodt Haifa most olyan, mint egy felzavart mchkas. 35.000 idegent ellátni — nem kis feladat egy városnak. Korra reggeltől kezdve vígan éneklő embercsoportok járnak be a várost; az uccasarkokon csoportok alakulnak, melyeknek közepében a tradicionális órá járja. A tulajdonképeni ünnep a legifjabb generáció felvonulásával kezdődik meg délelőtt. A felvonuló csoport — különböző óvodák 3000 tagja — türelmetlenül topog ide-oda a haifai technikum udvarán, kezeikben virágokkal díszített, friss gyümölcsökkel teli kosárrakkal. A technikum árkádjai alatt óriási kék-fehér persely áll, fölötté leg a kék-fehér zászló! A bikkurim-kosárrak eladásával (természetesen a KKL javára) a hangulat hullámai magásra kezdenek csapni. Természetesen a gyermekknél a legnagyobb érdeklődést és tetszést az ünnep szimbóluma, a galambok váltják ki. Ezeket saját készítményű, zöld ágakkal díszített kalitkában tartják. „Hoj, kama jafe!” (Óh, milyen szép) rajong egy barnafürtös leányka. „Gam li!” (nekem is) hallatszik minden oldalról és örömtől ragyogva futnak el a nem mindennapi zsákmánnyal. Gyerekekükben talán tudatos az, hogy szerény sillingjeikkel ők is hozzájárulnak a föld megváltásához!

Az egész ünnepség a Keren Kayemeth gondolatának szimbolizálása. A grandiózus felvonulás, melyben az összes, virágzó telep képviselve vannak, a megváltott zsidó földet személyesíti meg, a rögtönz visszatért zsidó népet és a zsidó munkát. Változatosan peregnék le szavunk eőt: a gyorsan egymást követő képek. Nahalalla! az élen jelenik meg az Erek Jezreel. A bibliai „siva minim” (hét fajta) — borszőlő, gránátalma, füge, buza, árpa, olajbogyó és mész — képezi a hatalmas gyümölcsösök tartalmát, melyte fehérbe öltöztet, babékoszeres chaluak tartanak, kiknek vállain fehér galambok ülnek.

Szürke csikón vágat el mellettünk az Erek legendás hősnője, Cipora Seid. Fiatalos biztonságga áll meg a nyugtalan, tüzes-

véri állatot, egyik kezében a kantárt, míg a másikban egy kéve búzát tart. A Ma chaluca Ruth szellemét személyesíti meg. Cipora Seid — az Erek ismert alakja — a termékeny síkság első kolonistái közé tartozik. Igen sokszor védelmezte már társai-val együtt a heroikus időkben fegyverrel a zsidó kolóniákat.

Daganja vöröses-sárga narancsai, Kfar Jechezkel kecskegödái, Mismar Haemek baromfi-kocsija, Kfar Chassidim konyhaszeke-re, Ramath David buzakalásai, Kfar Jehosua dus főzelékei egymásután vonulnak el előttünk. Ein Charod egy fehér borjut vonultatott fel és bemutatta a kolónia büszkeségét, a gyermekek luxurióz paradicsomát. Tel Jozsef bemutatta zenekarát — szimbóluma önmagának — mert ennek az országnak a munkája egy új zsidó harmónia, csendő, éneklő muzsika. A gyerekek azonban a művésziesen feldisztett autókban a friss gyümölcsökkel és a fiatal állatokkal — a gyöngyöző élet zenéjének a megszemélyesítői.

Chedera, Natanja, Benjamina, stb. stb., az Erek Hajardén földmunkásai, a Somron, Gail, Saron és Judea parasztjai, mind elhozták első termésüket. Nagy lelkesedéssel fogadják azt az autót, melyen a fiatal Wadi Chavarith kolónia gipszmodellje áll a hatalmas vitoronnyal — az egyik oldalon pusztasivatag, másik termékeny buzamezők. Az új kolónia Chaim Arlosoroff után Giwath Chaim elnevezést nyerte. Kfar Baruch ortodox chalucai ünnepi kalácsot hoznak, az „áldozati chala” megemlékezésére.

Az autók zaját patkócsattogás váltja fel. Erek Zebulon és Sichron Jákob lovasai vágatnak el előttünk, vállaikon fiatal juhok és borjak. A tiberiasi halász-céh pompás üveges aquáriumban mutatja be a Kinereth tó kincseit.

A tarka kép megváltozik: pásztorfiúk és pásztorleányok öntudatos büszkeséggel terelik hosszú botjakkal maguk előtt nyájikat és bennünk felmerül a kép, amikor Dávid, a zsoltáros király a királyi jogar helyett még pásztoragórt tartott kezében.

Kirjat Chaim, a Haifa melletti új Schunat Ovdim óriási autón mutatja be az egyik háznak a modelljét, kerttel együtt. Vízugar öntözi állandóan a virágokat és növényeket, úgy, hogy azok — dacára a perzselő napsütésnek — egész idő alatt frissek maradnak. Az iskolágyerekek fáradhatatlanul éneklnek a héber dalokat; lelkünk megtelik a muzsikával és nem tudjuk, hogy az előttünk elvonuló kolóniák vagy az éneklő gyermekek váltják ki belőlünk az újjongó szimfóniát. A Technikum előtti nagy téren megáll a menet. A különböző zenekarok — Hapoel, Makkabi, Petach Tikvah, Tel Jozsef — rázendítenek. Ezek az új, felvillanyozó melodikák még sokáig kísérnek bennünket a szürke mindennapokon keresztül, nem tudunk megszabadulni a látottaktól. A szabad térségen színpad és tribün van felállítva.

Táncmutatókban mutatják be művészeink a falusi élet megkapó momentumait: a pantomim a mezők és rétek tarka koloritját szimbolizálja. A ringó tánc a magvetés, aratás, a mezőgazdaság mindenféle munkájának megnyilvánulása. Hirtelen papok és leviták jelennek meg a színpadon. Átvesszik az áldozatokat és a kórus rákezd az áldozati zsoltárra. Ussischkin impozáns alakja jelenik meg a pódiumon és a kolóniák az ő lábai elé helyezik el a magukkal hozott gyümölcsöket. A bibliai időkben az áldozatokat a szentélybe vitték és ezek a papi rend fenntartására szolgáltak. Ma a Keren Kayemethnek áldozzák őket — annak a Keren Kayemethnek, amely megváltja a földet, melynek termékenységéből ezek a gyümölcsök fogantak. Csodálatos és megkapó ez a „circulus vitiosus”: a megváltott föld gyümölcseiből új földet kell megváltani!

Az ünnep lelke Ussischkin szavaiból ragyog ki, amidőn átveszi a gyümölcsöket és az összekötött lábú, szimbolikus galambot a következő szavakkal: „Minden az ebredő léleknek a szimbóluma. A megláncolt galamb Izrael népet ábrázolja. Még foglyok vagyunk, nemcsak a galuthban, hanem itt is. Felszabadítom a galamb kötelékét és így szabaduljon fel Izrael népe is. Repülj, repülj messze országokba és vid meg népem-

nek a hirt, hogy felszabadulásának hajnalpirja már dereng.”

Örömmjoggás, extázis — milyen szavakkal próbáljam meg visszaadni azt a hatást, melyet Ussischkin szavai kiváltak? Itt valóban az uralkodik, ami uccai és tömegmanifestációkban nagyon ritka: megható, emelkedett hangulat. Az élmény felejtethetetlen. Így csak Erec Jiszraelben lehet ünnepelni. Ez az ünnep magába foglalja az új Palesztina minden vágyát: a megváltásra való rög utáni vágyat, a széjjelszört zsidó nép összegyűjtését egy nagy egységbe és a szabadság utáni vágyat.

Tizezer ember énekl a Hatikvát. A hegyek alól szállnak a legrégebbi nép új reményének hangjai a messze-messze távolba.

Az ardeali WIZO konferenciája

Mint köztöltük már a „Zsidó Asszony”-ban, a timisoarei központ június 28—29-re tüzte ki a Wizo-föderáció ez évi konferenciáját. A konferencia iránt élénk érdeklődés nyilvánul meg a csoportokban. A központ is széleskörű előkészületeket tesz.

Anyák napja Dejen

Folyó hó 16-án, szombat délután ünnepelte meg a deji Wizo az Anyák napját. A Cionista Otthon nagytermében gyűltek össze a Wizo-asszonyok, valamint a Yung-Wizo tagjai. Bernáth Samuné igen nagy tetszéssel fogadott felolvasása után özv. Székely Áronné mondott el két gyönyörű költeményt, melyekben az áldozatos anyai szeretet mélységét énekelte meg a költő. A levelezőlap-akció a Yung-Wizo tagjai vezették le igen szép eredménnyel.

Az oradeai Wizo gyermekdejtánja. Az oradeai közönség élénk emlékeztetésben él még a Wizo által 2 évvel ezelőtt rendezett nagyszabású gyermekelőadás. Még ezt is felül fogja mulni az a gyermekelőadás, amelyet a Wizo június 17-én fog megtartani a Regina Maria színházban. Sonnenwirth Klári a kitiűnő tornatanárnő 50 növendéke máris nagy buzgalommal készül erre az előadásra. Azonkívül egy 60 tagu ifju filmharmónikus gárdának lesz a bemutatkozása ez alkalommal. A műsor részletes ismertetésére még visszatérünk.

Wizo élet Pancotán. Az ujonnan alakult pancotai Wizo csoport május 5-én tartotta meg közgyűlési utáni első összejövetelét Luftschütz Sándorné einöknő lakásán. Az összejövetelen jelen voltak: Luftschütz Sándorné, Márton Sándorné, özv. Weisz Mórné, Morvay Dezsóné, özv. Engel Emilné, Kun Böske, Weisz Mihályné, Rosenblau Arminné, Sonnenschein Eliásné, Mencer Imréné és Mencer Böske mint tagok. Sonnenschein Eliás kerületi főrabbi, Márton Sándor, Mencer Imre, Rosenblau Armin, Weisz Mihály és Weisz Lajos mint vendégek. Az összejövetelen ismertették a tagoknak a Wizo szervezet alapszabályait, majd Weisz Lajos felolvasta az előírt munkaprogramm „Antisemitizmus” című előadását. Mencer Imréné és Mencer Bözsi fel fogják keresni a még be nem lépett pancotai hölgyeket és felkérlik tagoknak, ugyszintén a férfiakat pártoló tagokként. A csoport vezetősége felkérte Sonnenschein főrabbit, hogy sorozatos előadásokat tartson a zsidó történelemről.

A cluji Wizo kirándulása. A cluji Wizo első kirándulásán ugyan kevesen vettek részt a kedvezőtlen időjárás miatt, de azok, akik résztvettek a kiránduláson, kitűnően érezték magukat. A kirándulás a Haboné ifjúsági szervezet tagjai is résztvettek, akik rögtönzött műsorokkal, énekekkel és hangulatos játékaikkal nagy mértékben járultak hozzá a kirándulás sikeréhez. A Wizo-csoport elhatározta, hogy több kirándulást fog még rendezni.



a főszerepben Ottó (komikus. Méretek...
MUSORA:
ek film 15 és 20...
lebarátnődet. Bing...
gnépszerűbb rádió...
II. Közkívánatra:
Cecil B. de Mille...
Uj világhíradó.
MUSORA:
d kulcsa. Főszerep...
Claire Dood.
MUSORA:
Alis eláger egyszere...
diratokkal: I. A nép...
Diavolo operája. Cine...
én szabad volnék...
csoda. Irene Dunne...
9 és 13 lej. Kez...
or.
MUSORA:
éntenek 3, 6, 9-kor...
I. Izzalmas Wild...
ók: Paul Muni, Mary...
Lindsay. II. Rivalda...
revifilm. Főszerep...
Dick Powel és Ruby...
II-ik műsor: Dinky...
árak: 10 és 12 lej.
RÓ...
kizárólag uri csa...
eretséggel bír, tár...
Válaszbélyeg. Cím...
estafiók 39.
mühely, garáz...
ol 116—118. azonnai...
Nagy Ferencné Re...
hall, összkomfortos...
epos oldalon, uj ház...
itom az ortodox kó...
fürdön, ahol a legelő...
bban lehet étlap szel...
el Weisz Mártonné...
nedoara.
umány, rövid páncél...
olcsón eladó. Sziget...
eredménytel közzét...
tételével rendelkez...
Regale Ferdinánd 116...
ap déiben nyílik meg...
getárius étterem. A...
Ignáoné receptjei sze...
árak, figyelmes kö...
neműek saját készit...
wartz Ignác.
Hajmunkákat és pá...
mint művészies fo...
készíték vagy mo...
5. Paróka villanyyond...
cm. Legmegbízhatóbb...
3.
pésre intelligens, gy...
középkori zsidó neve...
s német nyelvtudás...
ok, igények megjelöl...
termátus Oradea, Str...
ir. fiatalember, kine...
szívesen benősülne...
vállalatba. Levelek...
iadóhivatalba kér.
diófurniós, teljesen...
asztalos, Eminescu 2...
dó két szoba földsz...
rendelőnek, irodának...
oba, konyha minde...
palra kiadó. Gh. Bar...
ot szoba. Str. Elis...
választékban megé...
javítása félárban...
és felelősség mellett...
alon, Regale Ferdinánd

A PIONIROK

Irta ZSOLT BÉLA

A legutóbbi palesztinai események kapcsán a budapesti sajtó olyan tárgyilagos hangot ütött meg, amely eddig szokatlan volt. De ez nemcsak az objektív tudósításokra vonatkozik, hanem a budapesti zsidó publicisták állásfoglalására is, akik e szomorú alkalmából eddigi magatartásuktól eltérőleg, meleg szolidaritást vállaltak az épülő országgal. Ennek dokumentuma az alábbi kitérő cikk, amelyet Zsolt Béla, a neves publicista írt az Újság vasárnapi számában.

Ami Palesztinában történik, nem az Ahasvérus-végzet újabb beteljesülése, hanem a mindenkori pionirok természetes konfliktusa a benszülöttekkel, akik a civilizáció hordozóinak törvényszerűen ellenállnak s akikre a civilizációt, amely életviszonyokat megjavítja, minden időben erőszakot kell rákényszeríteni. Az amerikai uttorók nem voltak zsidók, de a fejlődési többletet, amely az indián állattenyésztéstől a primitív fehéremberi mezőgazdasághoz vezetett, szörnyű harcok árán kellett kiterjeszteni. S nemcsak az uttorók és a gyarmatosítók, de a haladás belső pionirjai is mindenkor fűbort viseltek azokkal a „benszülöttekkel”, akik a hagyományok fanatikusai vagy még inkább a hagyományoktól védett osztályelnyők élvezői vagy akik szellemi tompaságtól és gyantlanságtól akadályai a fejlődésnek. Palesztinában tehát nem történik más, mint ami mindenütt: egy haladó embercsoport a bibliai érintetlenségben megdermedt sziklákon és sivatagokban kertet, farmokat, közműveket, városokat, fürdőket, betonutakat, gyárakat és iskolákat teremtett; a nomádok határán európai értelemben vett társadalmat szervezett; az emberalatti munkáit és munkabérhez szokott, jobbágyorsban tengődő tömegeket megtanította az ipari és a kulturáltabb agrármunkára s olyan bérhez juttatta, amelyből már emberi szinten elégeghette ki szükségét. Természetes, hogy az élet sokszerevű-bonyolításával és gazdaságával felbrazította a nagy tömegek igényét is, amelyet a civilizáló folyamat megindulásai az arab feudalizmus vallásos társadalmi szervezetének fegyelmébe ugyanúgy lefojtott, ahogy a polgári és paraszti tömegeket a középkori Európa teológiai elemekkel átszótt hübrisébe. Négyezer zsidó megjelenése Palesztinában sokszázézer arab parasztot és munkást szabadított fel sejkjei kegyuralma alól, sokszázézer arab proletárt szokatott jobb táplálkozáshoz, lakáshoz, orvoshoz, gépekhez, iskolához: a kultúra elemeihez. Logikailag semmi sem lenne természetesebb, mint az, hogy az arab proletártömegek a zsidó uttorókkal szolidarisak, akik rabslolgából és jobbágyból legalább szabad bér munkássá léptették őket elő az osztályrangsorban. De Palesztinában is bekövetkezett ugyanaz az illogikus fordulat, amely az európai társadalom történetében nemcsak a multban, de manapság is gyakori: a felszabadítottak a döntő pillanatban szembefordultak a felszabadítókkal; érdekeik ellenére visszapártoltak azokhoz, akik a munkaerőket még csak ki sem zsákmányolták a fogalom európai vagy amerikai értelmében, hanem az isteni és természeti jog alapján úgy vették igénybe, mint a baromt.

Amilyen időben a nyugateurópai jellegű zsidó industrializmus és kereskedelem az arab feudalizmustól magasabb béreivel és kedvezőbb munkafeltételeivel elszívta az olcsó munkaerőt, olyan mértékben erősödött a pártarab mozgalom; minél inkább ember-szamba ment az arab proletáriátus, annál szenvedélyesebben lobogtatta a próféta zöld zászlaját, jelvényeket tűzött a burnuszokra, községi gesztusokat kreált, amíg bekövetkezett, aminek az európai tanulságok alapján be kellett következnie: a sokezeréves elnyomók a mithosok, hagyományok, előítéletek, hazugságok és a kenetes demagógia segítségével mobilizálták a tömegeket, hogy felszabadítóktól szerezze vissza saját bilincseiket s égesse fel a magtárakat, amelyekben a saját kenyérükre szánt búzát tárolták.

Józan időben még a beduin is tudja, hogy a próféta zöld zászlaja és a közös „fajiság” nem avatja testvérévé a Rivierán szórakozó sejket a sivatagi pásztornak. De ma nem élünk józan időkben s különben is, beduinoknál sokkal magasabb kultúrszintre emelkedett tömegek látását is sikerült hasonlóan elhomályosítani. Újabb Európában is bevált módszer az elégedetlen elnyomottakat sajátmagukkal elnyomatni, a forradalmárokkal önmaguk ellen viseltetni forradalmat. A hidegfejű feudális és nagykapitalista osztálybértség érti a módját, hogy a döntő pillanatban hogyan kell felgerjeszteni a tömegek infanatitási hajlamait, amelyek megfoszt-

ják itélőképességétől, sőt értelmes önzésétől is, hogy a gyermek együgyű hiszékenységgel és kegyetlenségével helyettesítsék e felnőtt emberi tulajdonságokat. Ami tehát Palesztinában történik, nem szentföldi specialitás, nem ázsiai, barbár különlegesség, hanem egy manapság Európában is meglehetősen elterjedt aramatlanak, a mithikus nacionalizmusnak rediviválása. Keleten, szóval ott, ahonnan elindult, de sokezer év előtt, az emberi kultúra hajnalán, az akkori ember kulturfokához illően. A mithikus nacionalizmus hátterében Európában is, Palesztinában is azok a realitások leselkednek, akik az érdekeiknél fogva együvértartozók szétválásával és egymásnak-ugratásával jobbról és balról törvényszerű ellenfeleiket sorvasztják, hogy gyengességekben gazdasági és társadalmi kiváltságaitól minél kevésbé veszélyeztessék. Ahogy Európában a háború után sok országban az azonos helyzetű, proletárizált kispolgárral tették ártalmatlanná a proletárizást s a földnélkülivel és a kisparaszttal a rokonsorsú városi kisember demokratikus és szociális mozgalmait, ugyanúgy próbálja most az arab feudalizmus félnomádjaival elvezetetni a piszkos munkát: gazdasági ellenfeleitől megszabadulni oly módon, hogy jobbágyai szociológiai szövetségeseiknek, gazdasági partnereiknek, munkástársaiknak és emberségebb munkaadóknak helyette vágják el a nyakát. Az arab sejkeknek jól jönne, ha Palesztinában nem lenne gyár, amely termel és bért fizet, s azt akarják, hogy éppen azok rombolják le a gyárat, akik dolgoznak benne s bért és több kenyeret kapnak tőle; — egyáltalában az arab sejkeknek jól jönne, ha az egész európai jellegű palesztinai kultúrát vissza lehetne csinálni.

A kultúra legkevésbé azért költséges, mert iskolákat kell fenntartani: a rossz iskola busán jövedelmez azoknak, akik hatalmi céljaik szolgálatába állítják. A kultúra igazi árat akkor kell megadni, ha a valóban kulturáltabb tömegek nem hajlandók kenyérhéjat szalonnázni, sárkunyhóban lakni, — ha

a kulturáltabb tömegek drágábban adják, ami a sejkeknek a legértékesebb belőlük: izmaik és agyuk termékenységét. Az arab feudalizmus utolsó kísérlete a faji és vallási mítosz lángralobbantásával visszariasztani a népet a kultúrától, amelynek még csak a küszöbéhez érkezett s mint nagyon sok európai népből, benne sem vált még öntudattá, értékelő és bíráló műszerré, hogy a súlytalan és ártalmatlan hagyományokból, a tények célszerű megválasztásából és a hatóság trükkökből eredt indulat el ne árasztaná, mint a narancsfarmot a megáradt Jordán.

Azért nem hisszük, hogy a palesztinai európai civilizációt végzetes veszedelem fenyegetné, ha mindjárt bizonyos európai, sőt hazai körök nagy légtétellel regisztrálnák is, hogy a Szentföldön autók helyett ismét tevék, hotelek helyett karavánseráfok, utépítő és bányakutató mérnökök helyett kigyóbuvalók, gyárak helyett kardkóvacsok és nyeregkészítők és kereskedelmi léányiskolák helyett léánykereskedők dokumentálnák a fajelmélet újabb diadalát. A palesztinai civilizációnak nemcsak alkotó, de védekező ereje is van és fennmaradása különben is közügye annak a másik, tisztábbfejűen művelt világnak, amelyben nem az a cél, hogy az emberek egyformán szűkök, vagy olajbarnák legyenek, hanem az, hogy legalább az elemi életfeltételek és a műveltség minimumában részesüljenek. Nem akarunk ezuttal elborongani a zsidó sorsról, amelyet ez a fele földgömbön veszélyeztetett és sokszázéves otthonaiból kitűrt embercsoport bibliai otthonában sem tudott elkerülni. De végeredményben Palesztinában is csak az történt vele, amit másutt — s palesztinai megpróbáltatásai legfeljebb ha azért tragikusabbak, mert ehhez a földhöz, ha elfogadjuk a ma-divatos ideológiát, történelmi alapon is jussa van; ott ő az őslakó, ő a faj! S azonkívül jussa van hozzá azért is, mert ókori köveiből ő épített néhány év alatt modern városokat és sivatagi homokját ő szelidítette műveltségével. De a palesztinai eseményekből is csak arra kell következtetni, hogy manapság a valóban uttoró és alkotó munka vállalása és az igazi civilizáció terjesztése történelmi jogon és szerzett jogon egyformán életveszedelmes, akár zsidók, akár nemzsidók próbálkoznak vele.

A nők egységes frontja jogaik megvédésére

Az alábbi cikket a békemozgalom egyik szánvetésében levő vezetője írta. Talán Európa egyik országában sem uralkodik olyan mértékben az individualizmus, mint a ragaszkodás, mint Franciaországban, ugy férfiaknál, mint nőknél, de utóbbiaknál talán még sokkal erősebben van begyökerezve.

Aki ismeri a nemzetközi nőmozgalmat, az el fogja ismerni ezen fölvetésnek az igazát. A nemzetközi kongresszuson a francia nők képviselői — ha ugyan egyáltalán képviselték magukat — mindig csak egyesekből állott, sohasem használták ki a reakció eső delegátus-számot. Ha ennek okát keressük, úgy kiderül, hogy két — sőt néha egy kéz ujjai is elegendők a francia asszony szervezet tagjainak (elnökséggel együtt) való összeszámolására.

Rendkívül csodáltraméltó tehát, hogy éppen ebből az országból jön a hír, hogy megalakult a francia asszonyok egységes frontja jogaik megvédésére. Azoknak az asszonyoknak, akik ma még csodálkozva kérdeik: mire való az asszonyok egységes frontja, azt válaszoljuk, hogy az újabban több országban fellépő fasizmus és az azzal kapcsolatos háborus veszedelem erősen fenyegeti a nők nehezen elért jogait, elsősorban a munkajogot. Ott, ahol fasizmus uralkodik, a nők ismét a férfiak parancsnoksága alá kerülnek, tekintet nélkül előző politikai, gazdasági és szociális egyenjogúsításukra.

Az 1934 augusztusában Párisban megtartott háború- és fasizmaellenes nőkongresszuson 28 országból 1104 delegátus jelent meg. Tízmillió asszonyt képviseltek, akik a legkülönbözőbb életfelfogásban, hivatásban és politikai pártokban éltek. Fizikai és szellemi munkások, művésznők, irónők, orvosnők, ügyvédnők, tanárnők, diáklányok, apolónók, kereskedelmi alkalmazottak, gyári munkások, háztartási alkalmazottak, parasztság-asszonyok, háziasszonyok és munkanélküli nők egyaránt képviselve voltak. Ez a nemzetközi asszony-közösség tisztában volt azzal, hogy az egyes országokban fejlődésben levő, más-más életbelépett fasizmus a legnagyobb veszedelmet jelenti a nők politikai, szociális és gazdasági felszabadításának és hogy az összes erőket egyesíteni kell minden irányban, minden vonalon, hogy nagyobb erőt kölcsönözhesse a jogok kivívásáért való

harcnak, hogy az minél eredményesebb lehessen. Ami azonban a teóriában olyan szépnek és egyszerűnek tűnt fel, a praxisban sajnos mindenütt súlyos nehézségekbe ütközött. Most pedig Franciaországból, az individualizmus hazájából jön a hír: az első ország, ahol az asszonyok minden téren és minden-kire nézve kielégítően átháldták a legyőzhetetlennek látszó nehézségeket és követeléseiket a nyilvánosság előtt közösen képviselik. Vajjon nem érdeklik-e a többi országok asszonyainak megtudni, hogyan ment végbe ez az egységesítés? Gabrielle Duchéne részletesen számol be róla a „Femes dans l'Action Mondiale” februári számában. (Ez az újság hetenkint 50 000 példányban jelenik meg.) A Franciaországban előforduló főbb nehézségek közé tartozott az, hogy az ugynevezett nőmozgalom tagjai nem akarták közös nevezőre hozni mozgalmuk működését a háborúellenes asszonyi munkájával. Tehát két centrum alakult. Az egyik a nőjogok védelmére, a másik pedig a béke mellett. Uly módon sikerült azután az összes pártokhoz tartozó asszony szervezeteket egyesíteni. Továbbá elhatározták, hogy esetről-esetre egy munkabizottságot hívnak egybe, melyben mindkét centrum képviselve van. Mind-egyik szervezetnek joga van javaslatok előterjesztésére. A közös munka következőképpen megy végbe:

Ha a politikai konstelláció az összes asszonyok eljárását kívánja meg, úgy összeül a munkabizottság. A javaslatokat behatóan tárgyalják, határozatokat hoznak és ha egy nyilvános akció szükségesnek mutatkozik, úgy ez az összes szervezetek nevében történik meg, melyeknek delegátusai az akció mellett szavaztak. Nemcsak Párisban, hanem egész Franciaországban ilyen alapon dolgoznak, mindenütt megpróbálják megnyerni az asszonyokat az együttes munkának. A tárgyalások folyamán kiderült, hogy az asszonyok között sokkal gyorsabban alakult ki a szolidaritás, mint ahogyan várni lehetett volna.

A téli folyamán Franciaországban nyilvános feminista összejöveteleket tartottak, melyeken az összes politikai pártok asszonyai, a konzervatívól egész a kommunistaig, valamint az összes körök pártunkívüli asszonyai, kezdve Irene Curietől, a hírneves tudóstól, egészen a legegyszerűbb gyári mun-

kásnőig együtt ültek az emelvényen és szót kaptak követeléseik képviselésére. A franciaországi asszonyok egysége novemberben is kitüntette magát az „Ismeretlen katoná” sirjánál tartott békedemonstrációnál is. Az asszonyok egységes frontja azt követelte a nemzetközi Vörös Keresztől, hogy az olasz repülőket hagyják abba az abesszin körházak bombázásán. Egy nyilvános levélben rámutattak az olasz-abesszin háború befejezésének fontosságára.

Sok francia férfit, különösen a politikusokra, mely benyomást gyakorolt az asszonyok viselkedése, lassankint kezdtek az asszonyt, mint politikai faktort tekintetbe venni, ami eddig — a francia nő minden gazdasági rátermettsége mellett sem történt meg soha.

Gabrielle Duchéne ezzel fejezi be a „Femes dans l'Action Mondiale”-ban közölt fejtegetéseit: „A franciaországi asszonyok teljesítménye mindenütt visszhangra kell találjon”. Ehhez mindazon asszonyok legmélyebb meggyőződésével csatlakoznak, akik tisztán és világosan látják, hogy hova vezet a majdnem minden országban fellépő politikai és gazdasági krízis. A női jogok elleni támadásokat pedig legsikeresebben erős egyéniséggel lehet kivédeni.

Kíváncsú volna, hogy ezt belássák a többi ország asszonyai is, még mielőtt késő lenne. A fasizmusban rejő, az asszonyok jogait fenyegető veszedelem ellen egyetlen fegyver létezik: az asszonyok egységes frontja.

WIZO-HIREK

Wizo élet Gherlán. Lagbeomer napján a közeli espereskert-erdőbe rendezett a gherlai Wizo kirándulást. A nagyszámú jelenlevő gyermekek kedves verseket és énekeket adtak elő. A háziasszonyi tisztet Hirsch Hermanné töltötte be.

Wizo közgyűlés Blajon. A blaji Wizo csoport március 30-án tartotta meg rendezésű közgyűlését. A közgyűlésnek következő programja volt: a közgyűlés megnyitása, üdvözlés, munkabeszámoló. A lelépő vezetőségnek a felmentvény megadása. Új vezetőség megválasztása. Herzlinger Gyuláné elnökön megnyitotta a közgyűlést és megköszönte a hölgyeknek az egész éven át elvégzett munkát és fáradozást. Örömet fejezi ki a blaji csoport szép munkásságáért. Brecher Márkusné titkárnő felolvassa a munkabeszámolót: a rendes műsoros estélyeken kívül három nagyobb szabású rendezvény volt. A csoportot Dr. Halász László (Alba Iulia) és Eiger Melanie (Brasov) látogatták meg. Pollák Mórné pénztárosnő beszámoló a bevétel és kiadásokról. A jelentés után az elnökön kéri a közgyűlést, hogy adja meg a lelépő vezetőségnek a felmentvényt, ezután megtörténik a választás: Elnök: Herzlinger Gyuláné, Társelnök: Naftali Simonné, Aelnökök: Hammer Hermanné és Szegő Lajosné. Titkárok: Brecher Márkusné és Schnitlander Lipótné. Pénztáros: Pollák Mórné. Ellenőr: Stein Marné. KKL. biztos: Schul Rezsóné. Választmány: Naftali Vilmosné, Dr. Trencsiner Kamilla, Genad Ignác, Mózes Zsigmondné, Dr. Mark Hillelné, özv. Lázár Lajosné, Izsák Rudolfné, Tischler Béláné, Dr. Friedmann Mártonné, Krausz Lipótné, Benjámin Dezsóné, Gergely Mártonné, Spielmann Jakabné, Simon Lajosné, Bernát Lajosné, György Ilona, Trencsiner Teri. Pótagok: Rothstein Viktor és Feldinger Samuné.

Dr. Roth Dezsóné Aradon. Nagy társadalmi és kulturális esemény volt Aradon, f. hó 12-én Dr. Roth Dezsóné látogatása. Dr. Roth Dezsóné, az erdélyi Wizo országos elnöknője, a Wizo meghívására, két temesvári hölgy, Keller Jánosné és Kertész Jenőné társaságában jött Aradra, ahol Dr. Goldsmidt Lipótnénál nagyszámú meghívott vendég előtt tartott előadást. Az értékes előadás keretében, a Wizo multjáról, céljáról és eredményeiről beszélt, majd rátért a palesztinai legfrissebb eseményekre. Dr. Roth Dezsóné kitűnő előadása olyan közvetlen, megrázzaon igaz és szuggesztív erejű volt, hogy a hallgatóságot teljesen meggyőzte és magával ragadta. Dr. Fuchs Albertné, a Wizo elnöknője üdvözölte Roth Dezsónét, köszönetet mondva a szép előadásért és hangsúlyozva, milyen szeretettel és lelkesedéssel várta az aradi Wizo dr. Roth Dezsónét. Ezután Dr. Goldsmidt Lipótné, a vendéglátó háziasszony szólt fel és kérte a nem Wizo tagokat, hogy vegyenek részt az aktív munkában. Másnap délelőtt Dr. Fuchs Albertné lakásán volt vezetőségi gyűlés, ahol megbeszéltek a legközelebbi teendőket. Dr. Roth Dezsóné látogatásának eredményeként egy pár értékes új taggal szaporodott az aradi Wizo, melynek munkásságát és szép eredményeit örömmel vette tudomásul Roth Dezsóné.

(h. I.)

A ZSIDÓ ASSZONYT kiadja az erdélyi WIZO társasági központja, Piata Asanesti 4.

— Lapunk legközelebbi évutot ünnep miatt pénteken jelenik meg.

— Megállapították a támadóinak személyazonosságát: Ma éjjel újabb luxemburgi kastély ellen támadás történt. Első ízben Heimatschutzal és egyik Heimwehr tagja volt, nemzeti szocialistákhoz előző jelentések tagadják szchutznak köze lett volna.

— Óriási méretű erdőzattal, Északamerikában. Tíz pusztította el a világhírű Tuckerton erdő környékbeli falyat. 1500 tűz lokalizálásán, amely fenyeget. Eddig 6000 hektár területet, 7 szenvedett. 56 tűzoltó hi-

— Számos női bajnoki felépítési természetesen serűviz végtelen nagy szerez azáltal, hogy a bűntudat és akadálytalanul emésztőszervek működését mozdítja. Az orvosok aják

— Sovány eredménye Bucurestiből jelentik: A gazdasági eredménye, hogy a román borrendelő

— Argetoianu megvált Bucurestiből jelentik: A központi választási bizottság, hogy pártját a jövőre agrárpártként fogja. — Junius 9-én tárgyalás a diákvárgásról jelentik: A törvényszék a diákkongresszus all zavargások vádlottai. Eddig 23 ügyvéd iratkozott látására.

— Gyárat létesít Bucurestiből jelentik: A Ter a cseh Bata-cipőgyár állít fel Romániában. A munkás fog kenyérkeresés

— Bucurestibe jön az angol főbiztos néhány napra be érkezik magánúgyben. — Ujra Norman Thornton szocialisták. Was a amerikai szocialisták, mast jelölte az elnökválasztásra 1928-ban és 1932-ben is

— Gyermeknyaralás Hamburg Szerén. Óvodát vezetönje, ezid mult évben oly kitűnő szülők legteljesebb mértékben gyermeknyaralás 4-12 éves gyermekek hónapokra. A turdai szós páradus, pormentes sítéses klímájára, több, szor a tengeri fürdők tartja és ezért egy az szervezet szüneti feltrzen fejlődő, vérszegény, ban szenvedő gyermekek nyezetváltozás és az egygyütt, különösen a alvó és ideges gyermek egyensúlyozó hatással a zetés a korszerű nevelés szerint történik. Szépek dőktől övezett strand és gyermeki szervezeteinek Állandó orvosi felügyel Clujtól minden órában szal egy óra alatt elév vezmény. Jelentkezések burg Szerén Cluj, Str. Kérésre prospektus!

orth. zsidó Nyara Püs

Gyermekeknek 1 óra és

UJ KELET *Legújabb hírek*

Tovább tart a harc a palesztinai arabok és az angol karhatalom között

Hogyan kommentálja a náci-sajtó a palesztinai eseményeket

Jeruzsálem, május 26. A Havas távirati iroda jelentése szerint Jeruzsálemben ma arab-zsidó összeütközésre került sor. 12 zsidó és 5 arab jelentkezett a mentőállomásokon, hogy kötözzék be őket. A rendőrség és katonaság csak nagyobb csoportokban cirkál az utcákon, mert az arab terroristák minduntalan megrohamozták az angol haderőket. Több katonát és rendőrt kövekkel sebesítettek meg.

Különösen súlyos a helyzet Gazaban, ahol a feszültség annyira kiéleződött, hogy az ott élő angol családok elmenekültek lakásaikból és abban a rendőrházban kaptak menedéket, ahol Napoleon szíriai hadjárata idején főhadiszállását rendezte be. A gázai arabok elbarrikádozták magukat és közáporral fogadták az ellenük fellépő rendőrséget. Egy katonát golyóval sebesítettek meg. Elvágták a táviró és telefonvonalakat, mire a rendőrség sortízet adott le az arabokra, akik közül egy meghalt, több súlyosan megsebesült. Jeruzsálemből páncélosautó osztagokat küldtek Gazaba. (Gázában nem laknak zsidók.)

Újabb jelentések szerint Jaffa és Gaza között valóságos polgárháborút rendeznek az arab terroristák. Puskákkal felfegyverzett bandák húzódnak meg az utakat szegélyező sűrűségben és lövéseket adnak le a karhatalom csapataira. Tulkarem mellett dinamitot találtak a vasuti síneken és csak egy angol rendőr ébersége hártotta el a katasztrófát. Gaza vasuti állomását az arabok elvágják a táviró drótokat, Jeruzsálemmel csak fegyveres motorbiciklik tartják fenn az összeköttetést.

Tegnap este az angol rendőrök elfoglalták az arabok egyik tanyáját, amelyet a Tábor hegyen ütöttek fel. Az arabok egész éjjel ostromolták a rendőröket, míg végül reggel kénytelenek voltak feladni pozíciójukat. Tulkerem közelében ma egy arab rendőr holttestére bukkantak.

Berlin, május 26. A Berliner Lokal-Anzeiger a következőket írja a palesztinai események kapcsán.

„A zsidóellenes tüntetésekből angol-ellenes zendülés keletkezett. Ez nagy jelentőséggel bír, nemcsak Anglia, hanem az egész világ számára. Anglia jól tudja, hogy Palesztina döntőjelentőségű pozíciót véd a Távolkeleten. Anglia viszont Palesztinában nemcsak a petróleum-vezetékeket, a légi flottabázisokat és gazdasági érdekeket védelmez, hanem a Szezi-csatorna oldalait, a Földközi tengeren elfoglalt pozíciót, a birodalom tengeri útjait, az Indiában és a Dél-Afrikába vezető utakat is. Mindezen körülmények világpolitikai jellegű kölcsönöznek a palesztinai zavargásoknak. A palesztinai zendülők mögött az arab államok és népek állnak, melyek egyre nagyobb mértékben közelednek egymáshoz a pánarab-blokk megvalósítása érdekében, vagy legalább is az Európa-ellenes szövetség létrehozásáért.

A berlini lap kommentárja mögött, elrejtve bár, a náci keleti gyarmatpolitikájának taktikai mesterkedése húzódik meg. Falrafestve az arab világ Európa-ellenes akciójának ördögét, leplezni igyekszik azt a szerepet, amelyet a náci-propaganda játszik az arablakta országokban a benzülőttek megmozdulásainál.

Újra izgat a sztrájkbizottság

Jeruzsálem, május 26. Az arab terroristák, mint azt lapzártakor jelentik, a Haifa és Kairó közötti telefonhuzalokat újra elvágják. Észak-Palesztinában az

arab bandák egyre vakmerőbbekké válnak. Az utakon arab bandák húzódnak meg a sűrűben és emelkedések mögött és az uton haladó autókra lőnek. Egyes helyeken a zavargások forradalmi jelleget öltöttek.

Mint a HHavas-ügynökség jelenti, az arab sztrájkbizottság, mely tegnap — mint lapunk más helyén megírtunk — a legnagyobb zavarban volt az események

fejléményei felől, ma újra erőyes hangu kiáltványt intézett a néphez. Valószínűnek látszik, hogy az arabok sztrájkjának irányítói újabb külföldi segítséget és biztatást kaptak. A kiáltvány élesen támadja a kormány politikáját és a sztrájk folytatására izgat, míg Palesztina nem válik független arab országgá.

Ugyancsak a Havas közli, hogy Akkóban egy zsidó tisztviselőt egy arab késsel leszúrt. A tisztviselő állapota súlyos. Zsidó hivatalos körök közölték a lakossággal, hogy a zavaros helyzet miatt nem tartják meg a hagyományos haifai termés-ünnepet.

Az egyik arab lapot a hatóságok betiltották, mert az állami tisztviselőket sztrájkra izgatta.

Belejeződött a vizsgálat a Skoda-ügyben

Utóljára Boila Romulusi hallgatták ki

BUCURESTI, május 26. Stanescu vizsgálóbíró ma újra kihallgatta Boila Romulus egyetemi tanárt, a Skoda-ügyben vitt szerepéről. A Skoda-ügyben ez volt az utolsó bírói lépés. A vizsgálatot ezzel be is fejezték és az ügyiratot az ügyész-séghez terjesztették át. Boila Romulus kihallgatásáról nem szivárogtak ki részletek.

CAPITOL MOZGÓ

Ma premier!

Botrány a Broadwayon

Káprázatos kiállítás, zene, ének, tánc.
Főszereplők: JAMES DUNN, ALICE FAYE, ELEANOR POWELL.

Felsorakoznak a terhelő tanuk a gyilkos Patea táblabíró ellen

Az áldozat tízéves lányának megrázó vallomása

Bucuresti, május 26. (Az Uj Kelet tud.) A feleséggyilkos Patea táblabíró perében folytatódnak a terhelő tanuk kihallgatásai. A zsufolt teremben csendőrök tartják fenn a rendet. Elsőnek Marioara Voicu, a meggyilkolt Voicu Anna leányát hallgatják ki. A tízéves gyermek bátran felelt a kérdésekre és mondta el, hogyan leplezték le a gyilkosságot.

Elmondotta, hogy Patea egy alkalommal éjszaka jött hozzájuk és betörte az ablakokat. Édesanyja erre megpofozta. A második tanu Tinca Merckoff, az áldozat édesanyja volt, akinek kihallgatása ellen a védelem tiltakozott és ezért csak mint informátort hallgatják ki. Firica Iliescu tanu az éjszakai fegyverdörrenésekről vallott.



A hatalmas sikerrel futó film május—juniusi programja:

SIGHET május 28—29—30—31-én az „ASTRA”-moziban. A film előtt Moritz Geiger, dr Fried Abraham és dr Krausz Ferenc urak tartanak előadást.
TARGU-MURES június 2—3-án a „TRANSILVANIA”-moziban. Junius 2-án este diszeladás dr Kertész Andor (románnyelvű), Weinberger Nándorné és Darvas Mór (magyar nyelvű) és Moritz Geiger (német nyelvű) felszólalásaival, valamint a „Zamir” dalárda részvételével. Junius 8-án este második diszeladás Darvas Mór, Weinberger Nándorné és Moritz Geiger felszólalásaival.
MERCUREA NIRAJ június 4-én. A film előtt Löbl Lajos, Timisoara tart előadást.
REGHIN június 6-án. A film előtt Weinbergerné (Cluj) tart előadást.

Eredeti közlömény

16 évig szenvedtem békéletlenben és az Önök csodás készítményének köszönhetem egészségemet, az első üveg után jobban kezdtem magam érezni...

Írja Ioan Hurubaia a cluj sebészeti klinikáról, Str. Mico No. 3 és így folytatja: azután még két üveggel rendeltem, melyek használata után teljesen jól éreztem magam. 6 hónap telt el azóta, nem vettem be semmit és nem is éreztem szükségét. Sem fájdalmaim, sem felfúvódásom nem voltak többé. Használtam előt lefogytam 87 kilóról 76-ra, most 9 kilót visszahíztam. Egy másik ismerősöm is használta gyomorsavtúengés ellen és szintén meggyógyult.

Gyógyszerük használata előtt nem tudtam sem sósat, sem pedig savanyut enni. Ma már savanyu ételket ehetek és bort is iszom, anélkül, hogy bármilyen fájdalmat éreznék. Kapható Császár Ernő gyógyszertárában, Bucuresti, Calea Victoriei 124, vidékre megrendelhető 130.— lej utánvét mellett.

Kisérje figyelemmel az ezután közlendő köszönőleveleket.

Ma mond le a belga kormány

(Elsődolai cikkünk folytatása)

A belga lapok megállapítják, hogy egyes tartományokban a németek a szavazólap kitöltésénél érdekben bujtogattak, hogy a határmelbeli lakosság ezáltal is bizonyítsa németbarátságát. A lapok szerint, bár a németek az izgatástól 80 százalékos eredményt vártak, összesen csak 8800 fehér szavazócédulet számoltak össze a kerületekben.

Brüsszel, május 26. A király ma fogja fogadni Wanderwede volt miniszterelnököt, a szocialista párt elnökét, akinek fel fogja ajánlani a kormányalakítást. Valószínűnek tartják, hogy Van Zeeland eddigi miniszterelnök tárcát fog vállalni a kormányban. Van Zeeland lemondása már szerdán bekövetkezik.

London, május 26. Eduard király, mint az angol birodalmi hadsereg legfelsőbb parancsnoka, fogadta a birodalom hét marsallját, Connaught hercegének vezetésével. A küldöttség átadta a királynak a legfelsőbb katonai parancsnokságot jelképező botot.

Harmincegy gyermek veszett oda a cseh-szlovákiai tömegszerencsétlenségénél

Prága, május 26. A hatóságok befejezték a vizsgálatot a Dye folyón történt borzalmas tömegszerencsétlenség ügyében. A folyón egy iskola negyven növendéke haladt át egy kompon tanárai vezetésével. Amikor a komp a folyó közepére érkezett, a tavaszi záporok következtében megduzzadt hegy-patakok váratlanul áradást idéztek elő. A komp a hatalmas vízhullámok hátán táncolt és kettétört. A gyermekek közül hetet a tanároknak sikerült megmenteniök, harmincegyen odaveszték. A szerencsétlenségért senkit nem terhel felelőség.

Egy beszarábiai lelkész, mint kivándorlási ügynök

Bucuresti, május 26. A kultuszminisztériumot értesítették, hogy a Lăpusna megyében levő Galbena-parókián Ignat Macritzki lelkész propagandát üz a lakosság között annak érdekében, hogy vándoroljanak ki különböző francia gyarmatokra. Allitól Macritzkinak sikerült kb. 100 családdal aláírni emigrációs szerződéseket.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomdája Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefonszám: 8-61.

CENZURAT



Szabadság-könyv

A máglya mártírjának biztos záloga volt. A nagy előkert ma is a történelem-csináló n... adása.

Az önkéntes máglya hatalmi kényszerrel... zati örök jelei az en... küzdelemnek, a jobber... társadalmi erők soha e... sának.

A hitlerizmus g... ásának első hullám... gyult Berlin uccáin... amelyek az emberi hal... amelyek egy marokny... nek népi törekvéseit és... gálták.

Ezeket a könyveket... láng. És a máglya nyo... maradt a berlini csöcsé... az erkélesi tartalom, a... lál adott az elégetett... marad. Ezt az örök... könyvtár, amelyet P... gondolata hazájában a... pal ezelt. A szabadsá... nek rendezői nagy mun... tokkal beszereztek azo... lyeket a hitleri örület... lyek nem lehetnek egy... korba visszaszülyedt... sletnek.

Heinrich Mann, a P... német író írja a követ... nyilt könyvtárról:

„Az emigrált német... alakították az elége... könyvtárát. Szabadság... el. Ebben a könyvtári... német nemzedék irdol... kez a mai Németorszá... jutni. Eppen ezért enne... korlati és történelmi j... képletes jelentősége is... rizsi szabadság-könyvt... ra dobott szellemi kul... ságát hirdeti.”

Hirdeti addig, míg a... könyvei el nem induln... ból és az eléjük gördít... ve, be nem vonulnak... hogy ott elfoglalják m... szellemiség és művész... tyamatában.

A béke kezdete

A palesztinai kormá... sel, azzal, hogy száru... vezetőit, megfékezte a...

Ha a jaffai zavargás... volna ezt a kormány... be a későbbi fejlemén... volna további gyilkoss... ra és rombolásokra az... kónösen azoknak vezet...

Holott ez az intézk... vesélyeztetik az orsz... és elfogadhatóbb elj... tal feltűztelt és előret... veres fellépés.

Az arab tömegek b... a fegyvert, a bombát... maguktól vetemedtek... merényletekre és pus... nak felbujtására, akik... az eseményeket.

Weizmannnak kelle... hogy az angol kormá... ja magát, amelyek a... legendák lettek vol... many „ura legyen a...

A mandatárius hats... akart eltérni hagyó... kétszintű lavrozástó... várva, hogy milyen h... bant szenvedélyek es...

A gyarmatügyi hiv... maga sem tudta, hog... is a tulajdonképpen... hasznos is a pillanat... gés.

Bizonyára a Legis... dolt a gyarmatügyi n... banács tervére, am...